



אשית עצות בנפשי



שיעורים ושיחות

ממורינו דאש

הישיבה שליט"א



ק"ו
שנה ג'

פרשת עקב
תשפ"ה

ליל שישי פרשת
עקב תשפ"ג



דברים שנאמרו אחרי
לימוד הדף גמרא

שו"ת אחרי שיעור ליל שישי
פרשת דברים תשפ"ה

לשמיעת השיעורים

קול ברסלב: 1212-444-9191

– פנימי –

יוצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו

להערות והארות: ushiseb@gmail.com

ליל שישי פרשת עקב תשפ"ג

רבינו יורד אלינו

מתביישים להיכנס, וחושבים מה יגידו עליהם, והאם המקום מתאים להם, הם מלאים בפחדים וחששות, מה הפחדים האלו, הפחדים האלו הם קליפות שעומדים בחוץ ומעכבים את האנשים מלהיכנס, כי הם מפחדים שהאברך או הבחור יתקרב להיכל הקודש, כי אז הס"מ סיים איתו, אין ספק שאף אחרי שמתקרבים עובר על האנשים מה שעובר ונופלים, אבל יש להם כבר את התרופות, ויודעים איך לקום ולחזור, יש להם ארון תרופות עם כל התרופות ויודעים מה לקחת כשכואב הראש, ויודעים איזה טיפות לשים בעין כשהעינים צורבות, וכשהאוזן כואב יודעים מה לשים שם, וככה עם הגרון, וזה נכון שאף בן אדם שיש לו את כל התרופות, יכול לסבול מכאבים, אבל לפחות יש לו את התרופות, ויודע מה לקחת כשכואב לו, יש כל כך הרבה מניעות מלבוא לרבינו באופן כללי, ובפרטי פרטיות להיכל הקודש.

המניעות בהתקרבות לצדיק

הדבר הזה זה נכון על כל בן אדם שרוצה להתחזק בעבודת השם, אם ירצה האדם לעשות איזה התחזקות בקדושה מיד עובר עליו קשיים, אבל בעיקר יש מניעות כשרוצים להתקרב לצדיק אמת, פתאום נודע לאדם שיש לו חברים טובים ושיש לו בני משפחה, אומרים לאברך שהוא

חסדי השם יתברך שאנחנו זוכים להתאסף שוב, להתחזק עם המים המתוקים הנובעים מהנחל נובע מקור חכמה, עצות וחיוזוק מרבינו הקדוש, עצות שסייעו לנו לחיות כאן עלי אדמות, חיים של תורה, חיים של אמונה, חיים של דביקות בהקב"ה, הענין של רבינו זה שרבינו יורד אלינו, יש הרבה צדיקים קדושים, עם הרבה דרכים בעבודת השם, עם ניצוצי אש קודש, ואנשים שואלים מה מצאנו אצל רבינו, הרי יש ארון ספרים עם ספרים רבים של צדיקים גדולים והמון דרכים בעבודת השם, הם באמת היו מלאכי מעלה ושרפי קודש, עם כל תלמידיהם והחבורות שלהם, וכל זה אמת ויציב, אבל ההבדל הוא שרבינו יורד אלינו למטה, שאר הצדיקים כל כך התעלו למעלה מהארץ, ואילו אנחנו נראים כמו שאנחנו נראים – צריך זכות להבין בכלל איך אנחנו נראים וכמה אנחנו רחוקים מהצדיקים – וזכינו שיש לנו רבי שיורד אלינו לתוך הבור שלנו ושם הוא נותן לנו את העצות, ולכן צריך להודות להקב"ה שזוכים שוב להתאסף אצל רבי זה.

הקליפות מסביב היכל הקודש

מוהר"א ש היה אומר שמחוז לכל בית כנסת של היכל הקודש, יש המון קליפות והמון מניעות, אנשים

לו כבר עצה איך להסתדר, בסיפורי מעשיות לא כתוב מה היה העצה, והסביר מוהרא"ש שהצחוק שלהם זה העצה שלהם, לצחוק על הצדיק ולעשות ליצנות, כי כשיש צדיק שיורד לתוך הבוץ שלנו ואומר לנו שמה שרק שיעבור עלינו עם כל הקשיים שיש לנו, והבית הקשה, והטבע הקשה, ואשה קשה וילדים קשים וההורים קשים וכל התירוצים וכו', אעפ"כ יש דרך לכל אחד לדבר אל הקב"ה, גם אם יגיד רק את שני המילים, הייליגער באשעפער [רבש"ע], וגם אם יגיד מילה אחת, באשעפער, איזה רעש הוא עושה בשמים במילה זאת, רבינו רצה שנדבר כל היום אל הקב"ה, וכשראה שאי אפשר אז הוא אמר שלפחות ירכזו את זה לשעה, שעה ביום שכל אחד ידבר אל הקב"ה, והגיעו כבר אז אנשים לרבינו ואמרו שניסו ולא יכולים, אמר להם רבינו תגיד רק מילה אחת: רבש"ע, תחזרו על המילה הזאת כמה פעמים, ואמר אחד מהם לרבינו, אפילו את המילה הזאת אני לא יכול להגיד, אני יושב ורוצה לדבר אבל אני לא מצליח לפתוח את הפה, אמר לו רבינו, עצם זה שבך אדם מתיישב בפינה, ואומר לעצמו אני הולך לעשות התבודדות, גם אם לא מצליח לפתוח את הפה ולא אומר כלום, יש לזה חשיבות עצומה בשמים. ולכן כשהס"מ רואה שיש לאדם עצה מצדיק שיורד אלינו, ונותן לנו להתחבר אל ד' ולדבר אל ד', לכן הוא עושה עליו ליצנות להרחיק את הצדיק מאיתנו.

הצעה – אבא

מגיעים בחורים ומתלוננים שהם לא יכולים לעשות התבודדות, ואני תמיד

חייב לשמוע מה ההורים אומרים, וחייב לשמוע מה פלוני אומר, אסור לאברך צעיר להחליט לבד, כשהוא רוצה לנוסע לאומאן או להסתובב בברסלב, ובפרט בברסלב הנבחר בין צדיקי הדור תלמידי היכל הקודש, זה הלשון של מוהרא"ש, 'צדיקי הדור תלמידי היכל הקודש' אנשים שנראים פשוטים, אבל מלאים בגעגועים להקב"ה, וחושבים כל הזמן מהקב"ה, ומודים להקב"ה, ומבקשים מהקב"ה, ומפייסים את הקב"ה, וסומכים על הקב"ה, ומתביישים מהקב"ה, הכל סובב סביב הקב"ה.

תמיד יהיה מנין

ולכן כשאנחנו זוכים ומתאספים עוד פעם בליל שישי, ועדיין יש כאן מנין, צריך להודות להקב"ה, היתה פעם תקופה כשהבית מדרש בויליאמסבורג התחלק לשני קבוצות, ומאוד נבהלתי, שאלתי את מוהרא"ש מה יהיה, אולי לסגור את הבית מדרש, אמר לי אז מוהרא"ש: אל תדאג, תמיד יהיה מנין מסביבך, הרבה פעמים חשבתי אולי מוהרא"ש התכוין לתשע הבנים שיש לי, ואני אשלים להם מנין, אבל אנחנו צריכים להודות להקב"ה על זה שזוכים להתאסף שוב.

הליצנות – הס"מ

תלמדו סיפורי מעשיות ותראו דברים מעניינים, רבינו סיפר פעם סיפור מעניין, שלפני שרבינו נולד צעק הס"מ לרבש"ע: מה יהיה כאן, אין לי מה לעשות בעולם הזה אם הנשמה הזאת תרד, אמרו לו: לך ותסתדר, תחפש עצה לעצמך. הוא חזר אחרי זה עם איזה זקן וצחק, ואמר שיש

גם המחשבות, ועומדים המקטרגים וצועקים שהבן אדם הזה הוא כלום והוא סתם עושה את עצמו, ובאמצע מגיע הבן אדם ומדבר ישירות להקב"ה ואומר: רבוננו של עולם אני כל כך רוצה להיות ירא שמים, אני כל כך רוצה לבוא לבית כנסת להתפלל שלש פעמים במנין, כשהקב"ה שומע את זה ישירות מהבן אדם, הוא אומר למקטרגים, הרי הוא בעצמו סיפר לי הכל ואני לא צריך לשמוע ממכם כלום.

שחרית מנחה מעריב – במסירות נפש

צריך לדעת ששחרית מנחה מעריב זה לא איזה ענין, זה משהו שאנחנו חייבים למסור את הנפש שלנו על זה, פעם הייתי יכול להגיד 'תלמידי היקרים', אבל יש היום הרבה אברכים שהם לא תלמידים מהשיבה, אז אגיד לכם 'אחים יקרים מורי ורבותי', חייבים להתפלל שחרית מנחה מעריב, חייבים להגיע לבית כנסת, ואף אם זה מאוחר וכבר אין מנין כאן בקריה, תבואו לבית כנסת להתפלל, לא מתפללים בבית, זה הלכה בשו"ע שאף כשאין מנין מגיעים לבית כנסת [אורח חיים סימן צ' סעיף ט'], הקב"ה יושב בבית כנסת ומחכה שתבואו, ואם לא לעצמכם, תעשו את זה למען הילדים שלכם, רבינו אומר בספר המידות, שמי שלא נכנס להתפלל בבית כנסת שבעירו, לבד ממה שהוא מביא דברים רעים על עצמו, הוא גורם גלות לבניו, רואים לפעמים ילדים שמתגלגלים מישיבה לישיבה, ומתחנה אחת למשנהו, וממטפל למטפל, אפשר לחסוך את זה, כשהאבא יקפיד להיכנס לבית מדרש לשחרית מנחה מעריב, אני מתחנן

אומר להם, שאם היו אומרים שהם מצליחים לעשות התבודדות, הייתי מפחד, מי יודע מה הם אומרים שם, אבל כשאומרים שלא מצליחים אז הם באמת יכולים לעשות על זה תפילה, ולהגיד רבש"ע תסתכל עלי, אני נראה כל כך טוב מבחוץ, ואני לא מצליח לפתוח את הפה אליך, מוהרא"ש ראה איך אנחנו נראים, מגושמים, זה האמת, מגושמים עם חומריות, בחב"ד קוראים לזה נפש הבהמית, ובאידיש אומרים פארגרעכט, גראביאנע"ס, אנחנו לא יודעים מה קורה בשמים, אנחנו מאוד רחוקים מזה, והגיעו הצדיקים ונתנו לנו איזה משל, קצת להסביר לנו להבין איך זה נראה למעלה כשאנחנו מדברים על הקב"ה, ולכן מוהרא"ש היה נותן משל שכולנו נבין מה קורה כשמדברים אל הקב"ה, אברך מגיע הביתה אחרי יום קשה בעבודה, והבן שלו הקטן רץ מרחוק ומחבק את האבא, וצועק: אבא אבא אבא, האברך מרגיש כל כך טוב בזה, גם אם הבן לא אומר לו כלום, הוא רק אומר את המילה אבא, מוהרא"ש הסביר שזה משל קטן אבל הרבה יותר מזה הוא השמחה הגדולה בשמים, כשמישהו נזכר מהקב"ה וצועק רבש"ע, זה עושה רעש גדול.

ביטול הקטרגים

ובשמים יש על כל אחד מקטרגים לרוב שמדברים עליו לשון הרע, ומזכירים לפני הקב"ה איך האברך פספס פעם מנחה, ופעם שחרית, ופעם קרא קריאת שמע לאחר הזמן, והוא עשה עבירה פלונית ואלמונית, ומביאים ראיות והוכחות, כי הכל מצולם למעלה, לא רק המעשים אלא

שמחה – נגד עבירות

חז"ל אומרים אין והיה אלא לשון שמחה, אין והיה אלא לשון צער, מוהרא"ש מסביר שזה לא איזה בחינה גבוהה, זה מאוד בפשטות, מי שמדבר על ויהי, על מה שהיה, הוא רואה שהיה כל כך מר, והוא כל הזמן בעצבות וצער, אבל מי שמדבר והיה, על מה שהולך להיות מהיום והלאה, זה מביא אותו לשמחה, רבינו כותב בליקוטי מוהר"ן, בחלק א' סימן קס"ט, והיה עקב תשמעון, והיה הוא לשון שמחה, כשמישהו בשמחה, ושמר ד' אלוקיך לך את הברית, הקב"ה שומרו מפגם הברית, כי עיקר פגם הברית הוא על ידי עצבות כידוע, כי זה מגיע מהקליפה הידוע הנקראת ילל"ת, לשון יללה שמיללת תמיד. אנשים היו שולחים שאלותיהם למוהרא"ש בשו"ת ברסלב, על כל סוגי הבעיות שרק קיים בעולם, וברוב התשובות עונה להם מוהרא"ש, שכל הבעיה שלהם זה שהם לא בשמחה, מדובר שם על צרות קשות וכבדות מנשוא, כשמתסכלים בשו"ת של הפוסקים הקודמים אפשר למצוא בכל סט שו"ת, אולי שאלה אחת כבדה כמו כל שאלה ושאלה שיש בשו"ת ברסלב, לפעמים שואלים אנשים שיש להם עבירות כאלו מורכבות ומבקשים דרך תשובה, אני לא יודע להגיד אחוזים כמה תשובות הוא עונה על שמחה, אבל ברוב התשובות הוא כותב כך, שכל הבעיה היא שהם לא בשמחה, ומוהרא"ש ממשיך: לכן אני מבקש ממך להתחזק ולהיות בשמחה ובוזה תצא מכל העבירות ומכל הצרות, וזה מתאים לדברי רבינו כאן, ששמחה תוציא את האדם מהעבירות והצרות.

אליכם, יהודי הוא מי שמתפלל בבית כנסת, גם אם כבר אין מנין, תקחו את הטלית ותפילין ותבואו לבית המדרש, ותתפללו על זה להקב"ה, רבש"ע אני כל כך רוצה להתפלל במנין בבית כנסת.

העצה – להתפלל על זה

המעלה שיש כאן אצל רבינו, שבכל מקום אחרי שמתעוררים מדרשה אין הרבה מה לעשות, כל אחד נשאר בשלו, אבל כאן מיד נותנים לך עצה על זה, גם אם אתה מרגיש רחוק מזה, גם אם אתה חושב שתפלה במנין זה לא בשבילך, אבל רבינו נותן לך סולם להגיע לזה, כי אתה יכול להתפלל על זה, תגיד רבש"ע, אני רוצה להגיע כל יום לבית כנסת לכל התפלות, התפלות שלך בסוף יתקבצו יחד ויעשו רושם, ויום אחד אתה תבוא לבית כנסת, ותתחיל להתפלל במנין.

מצוות קלות

פרשת השבוע מתחילה בפסוק והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמר ד' אלוקיך לך את הברית ואת החסד, ורש"י כותב, אם המצוות הקלות שאדם דש בעקביו תשמעון, ושמר ד' אלוקיך לך את הברית ואת החסד אשר נשבע ד' לאבותיך, מדברים כאן על מצוות מאוד קטנות, שאדם דש בעקביו, בן אדם חושב מה כבר יהיה מזה שאני יגיע לבית כנסת להתפלל, מה כבר יקרה מזה שאני יכין קערה לנטילת ידיים, על הדברים האלו אומר רש"י שיתקיים ושמר ד' אלוקיך לך את הברית ואת החסד'.

לחפש נקודות טובות

והדרך להיות בשמחה היא על ידי שהבן אדם יתחיל לחפש נקודות טובות בעצמו, למצוא את הטוב שיש בו, ברוך השם שאני יהודי ולא גוי, ברוך השם שאני מהול, ברוך השם שיש לי פאות וזקן, ברוך השם שהנחתי תפילין ושיש לי ציצית, לחפש נקודות טובות לשמחה, רבינו אומר בחלק ב', בס"מ ז' סגולה לחולה שיסתכל על הציצית, מוהרא"ש מסביר את זה, דהרי כל הצרות שמגיעים לבן אדם זה שהוא בעצבות, הוא מתחיל להיות עצוב שמשוהו כואב לו ולכן הוא נופל למיטה ונהיה באמת חולה, הוא מתחיל להיות עצוב כשרואה שזה קשה לו בפרנסה ומאבד את החשק לעשות מה שצריך לעשות, ובאמת נכנס לחובות, ואין לו כח לכלום, עצוב וממורמר, על אשתו ועל הילדים, ועל השבת ועל החג ועל הרכב, כל יום יש לו דאגה אחרת והוא נשבר מזה, והעצה היא להסתכל על הציצית, תיזכר שיש לך ציצית ואתה הולך עם ציצית, ומזה תהיה שמח, מוהרא"ש מספר שלפני פטירת הגר"א, ראו אותו מסתכל על הציצית ובוכה, ושאלו למה הוא בוכה, הרי הגר"א לא בכה ממה שמצפה לו בעולם האמת, כי לא פחד מזה, כי כל ימיו הוא התכונן לזה, הרי אין לנו בכלל השגה בגדלותן של הצדיקים, וענה הגר"א לתלמידיו שהוא בוכה על הציצית שלא יוכל יותר לקיים, כעת יש לו בכמה דולר אפשרות לקיים מצוה גדולה זו של ציצית, ובעולם העליון לא יהיה לו ציצית, אנחנו לא יכולים לתאר מה זה מצות ציצית למעלה.

ומי מדבר על זה שאנחנו זוכים לשמור שבת, יהודי זוכה והולך ביום שישי למקווה וטובל את עצמו לכבוד שבת, ומקבל על עצמו קדושת שבת, והולך לבית המדרש ושר לכה דודי, ומגיע הביתה ועושה סעודה יפה לכבוד שבת, ואוכל שלש סעודות בשבת, כמה האדם צריך לשמוח בזה שזכה לשמור שבת ולאכול בשבת, וכשיהודי שמח הוא כבר לא יפול כל כך מהר לעבירות, אבל כשמישהו יגיד כל הזמן שהיום כבר אין כלום, כל העולם עמוק באדמה, רק פעם היה תורה ועבודת השם וצדיקים, הדברים האלו מביאים את האדם לעבירות כי הוא כל היום בוכה וממורמר, והיה עקב תשמעון ושמר ד' אלוקיך לך את הברית והחסד, רק על ידי שמחה אפשר לזכות לעבודת השם.

החולך בעצבות – בור ברשות הרבים

רבינו אמר שבן אדם לא חייב לחכות עד שהוא יהיה באמת בשמחה, אלא יתחיל לעשות את עצמו כאילו הוא בשמחה, ואז יהיה בשמחה, ובפרט אם על ידי זה שהוא לא בשמחה הוא יכול לגרום עצבות על אחרים הוא צריך להיזהר שבעתים, מוהרא"ש היה מספר על ר' ישראל סלנטר אחד מגדולי בעלי המוסר, שראה פעם יהודי שמסתובב עם פנים המראים מרה שחורה כלפי חוץ, ואמר ליהודי הזה, אתה בור ברשות הרבים, כמו מי שחופר בור ברשות הרבים וגורם שאחרים יזוקו, גם הוא שמסתובב ככה וגורם לאחרים להיות בעצבות, אבל מי ששמח גורם לאחרים להיות בשמחה, הגמרא מספרת בתענית שרב ברוקא שאל את אליהו הנביא מי בשוק

שמחה על שמירת שבת

כשמבקשת כסף ואין – העצה

ומה עושים כשהאשה מבקשת כסף ואין לה, האמת שזה מאוד מעניין אותי מה עושים בכל העולם, אני לא יודע מה אנשים אחרים עושים במקרה כזה, לנו יש עצה מרבינו, אבל מה עושים בחסידויות אחרות, במקום שלא יודעים מהעצה של התבודדות, מה עושה אברך שאשתו אומרת אני חייבת עכשיו כך וכך, אנחנו אומרים לאשה, בעזרת השם אני יביא לך, ויוצאים ובוכים להקב"ה והקב"ה עושה נס, הגמרא מספרת בתענית על ר' יונה, שכל פעם כשאשתו היתה מבקשת שיביא לו אוכל, הוא אמר שהולך להביא ויצא, לא היה לו כלום בכיס, הוא יצא לשדה ומצא מקום נמוך וצעק ממעקים קראתיך ד', רבש"ע אני חייב לקנות כל צרכי השבת, כשחזר שאלו אותו איפה כל מה שקנה, הוא אמר שחשב שהמחירים ירדו ומצא הסביר איזה תירוץ למה עכשיו עוד לא משתלם לקנות, ובסוף נושע.

כסף לאומאן וליו"ט – התבודדות

אנחנו מתכוונים כבר לנסוע לרבינו, רבינו אמר ראש השנה שלי עולה על הכל, לא מיבעיא אתם תלויים בראש השנה שלי, אלא כל העולם כולו תלוי בראש השנה שלי, והרי חייבים המון כסף על הוצאות הדרך, ולא מספיק רק כסף להוצאות לדרך, כי חייבים להשאיר מתנה יפה לאשה, וכשחוזרים חייבים שוב כסף להוצאות היו"ט, ויש לנו עצה לכל זה, ללכת ולבקש מהרבש"ע, אחד הולך למרפסת, אחד ברכב, אחד הולך ברחוב, ואפשר לפתוח על ידי איזה ניגון טוב ולבכות לרבש"ע, בחיי מוהר"ן כתוב שרבינו

בן עולם הבא, ולא ראה אף אחד, עד שנכנסו שני אנשים ואמר אליהו הנביא שהם בני עולם הבא, רב ברוקא הלך אליהם ושאל אותם למעשיהם ואמרו שהם בדחנים, משמחים אנשים עצובים, וכשראו שני אנשים רבים ביניהם, הם מיד עשו איזה בדיחה ודאגו שיהיה שלום, רבינו מאוד שיבח את מעלתן של אלו המסתובבים עם חיוך, וגורמים שמחה לאחרים.

לא להכניס עצבות בבית

וכל אדם שיש לו בית וילדים חייב להיזהר בכפליים, כי זה ממש מסוכן כשהוא בעצבות, אם הוא חוזר מיום עבודה ולא הצליח לעשות כסף ושוב הפסיד, אסור לו להיכנס לביתו ולהתחיל לצעוק, ולפני שיכנס לביתו שיעמוד שניה ויחשוב מה הוא הולך לעשות, הרי הוא יכול לגרום שאשתו והילדים יהיו עצובים, הוא צריך לסדר את עצמו ולבקש מהרבש"ע שיכנס איתו יחד לבית, ושיצליח להתאפק, ושיוכל לחייך לכולם, וכשנכנס יעמוד שניה במזוזה ויבקש שוב רבש"ע עזור לי להיכנס לבית ולרומם את כולם ולהיות בשמחה, הרי זו אחריות גדולה, כי זו מצוה שמוטלת על כל ראש בית לשמח את בני ביתו, 'אשה בעלה משמחה', לא חייבים לעשות דברים גדולים, פשוט להיות עם חיוך, יש אברכים שמתלוננים שהיא מבקשת כל כך הרבה דברים וכמה שנותנים לה לא מספיק לה, אבל יש משהו שכל כך קל להביא ולתת, תן חיוך, אתה לא יכול עכשיו בלילה לקנות לה כלום הכל כבר סגור, אבל אתה יכול לחייך ולדבר יפה ולעשות שמחה בבית, ובעז"ה יהיה לך מה לתת לה.

זי"ע ביאר את מה שאומרים בקידוש ליל שבת, תחלה למקראי קודש זכר ליציאת מצרים, בן אדם מחפש דרך להיכנס תחילה לשערי הקדושה, והוא מאוד נבהל, הרי כל כך הרבה חטאתי ופגמתי, איך אני יכול להיכנס לקדושה, התשובה היא זכר ליציאת מצרים, תיזכר שהגעת מהבוץ הנמוך במצרים, והקב"ה הוציא אותך משם והביא אותך לקבלת התורה.

תמחל לעצמך – כמו שהקב"ה הרחמן מוחל לך

אין לנו השגה ברחמנות שיש להקב"ה אלינו, מישוהו הגיע אלי ובכה שכל כך חטא, הוא אמר לי: אני עברתי על כל עבירה שראש הישיבה רק יכול לחשוב שקיים בעולם, הוא היה ילד שבור שנזרק ממקום למקום, והוא לא ידע מרבינו, ויש לו חשבון ענק של עבירות שפגם ועשה, אמרתי לו: הרי חזרת בתשובה וחזרת להקב"ה, אתה מניח תפילין, ואתה לא הולך לעבירות, הוא אומר לי שהוא לא יכול למחול לעצמו, אמרתי לו שזה הבעיה שלו, כי הקב"ה כבר מחל לו וקיבל אותו בחזרה, הוא חייב גם למחול לעצמו, הוא אומר שהוא לא מסוגל לקבל את עצמו, הוא נגעל מעצמו איך הוא עשה דברים כאלו נוראיים, ואמרתי לו שידע שהוא קטן שנולד, יהודי נכנס פעם לרבינו ואמר שהוא חטא כל כך הרבה, ורבינו אמר לו על פרק ב' בתהלים שהוא המזמור על מלחמת גוג ומגוג כשמשיח יבוא, והפסוק אומר ד' אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך, אמר לו רבינו תגיד איתי את הפסוק, ד' אמר אלי, אחרי הכל הקב"ה אומר לי, שעל אף הכל, בני אתה, אני היום ילידתך,

אמר לר' נתן על עצמו, שכשמרגיש בבוקר שהוא לא יכול להתפלל הוא מתחיל לשיר איזה ניגון שיפתח את הלב, יש אנשים שכשמדליקים את הרכב אוטומטי נדלקים לו השירים, וזה פותח לו את הלב ומיד מתחיל לבכות להקב"ה שהוא צריך פרנסה, הוא לא רוצה לגנוב ולא ללוות ולא לסובב כרטיסי אשראי, הוא רק רוצה להביא אוכל לאשה ולילדים, אתם תראו נסים כשתנסו את זה, אפשר לנסות בעסק כל כך הרבה דברים ורק מפסידים, אברכים מספרים לי דברים שהיה נראה ודאי ריווח, השקעות גדולות וקטנות והפסידו, לא יעזור כלום, חייבים להגיע לרשב"ע ולבקש, זה מתנה שקיבלנו מרבינו, אני לא יודע מה אחרים היו עושים.

לזכות לאמונה

פרשת עקב זה ממש קטעים של אשר בנחל, כי תאמר בלבבך רבים הגויים האלה ממני איכה אוכל להורישם, לא תירא מהם זכור תזכור את אשר עשה ד' אלוקיך לפרעה ולכל מצרים, זה הולך גם על עצמינו, אף שאנחנו לא כובשים את ארץ ישראל עכשיו, אבל רבינו אומר שארץ ישראל זה אמונה, וכשבן אדם חושב: רבים הגויים האלה ממני איכה אוכל להורישם, איך אני יכול לזכות לאמונה, יש בי כל כך הרבה גויים, כל כך הרבה חטאתי, כל כך הרבה רע ראיתי ופגמתי, איך אני יכול לזכות לאמונה טהורה, לקדושה, הרי עשיתי כל כך הרבה רע, אומר הקב"ה לעם ישראל, לא תירא מהם זכור תזכור שהקב"ה יכול לעשות הכל כמו שהוריד ממכם את קליפת פרעה ומצרים, הרה"ק מראפשיץ

שנוסעים לרבינו, כאן בקריה קצת קשה עם המניינים, כי יש את המנינים הקבועים בשעות מסוימות, אבל עדיין זה לא תירוץ להתפלל בבית, אם איחרו את המנין לא מתפללים בבית, לא מקשיבים ליצר, לוקחים את שק העצמות והולכים לבית מדרש, לפי ההלכה צריך ללכת עד י"ח דקות למקום שיש מנין, אבל אם אין באיזור הזה מנין אז הולכים לבית כנסת ומתפללים בלי מנין.

מאהבת הקב"ה

כשלמדת היום חומש רש"י, ראיתי משהו מאוד יפה בדברי רש"י וחשבתי לעצמי לדבר מזה הערב, רש"י כותב על הפסוק והיה אם שמוע תשמעו אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את ד' אלוהיכם, שאם שומרים על התורה יהיה בית ורכב ואוניה וכו', ואומר רש"י לאהבה את ד', שלא תאמר הרי אני לומד בשביל שאהיה עשיר ואקבל שכר, אלא כל מה שתעשה עשה מאהבה, וסוף הכבוד לבוא, אני מגיע לבית מדרש כי אני אוהב את הקב"ה, הוא כבר יתן לי על זה עשירות, אבל אני מגיע ולוקח חומש למען הקב"ה כי אני אוהב את הקב"ה, אחרי זה כבר תתקיים כל מה שכתוב בפסוקים, ונתתי לך מטר ארצכם בעתו יורה ומלקוש וכו', אבל אני מגיע לבית מדרש כי אני רוצה לעשות רצון ד'.

תיקון הכללי – ומקווה

אנחנו עוד מעט נוסעים לרבינו ונספר לו בווידי דברים את כל מה שזוכרים, מה שלא זוכרים לא זוכרים, אבל מה שזוכרים נספר ונוריד שם את כל החבילות, רבינו הבטיח שמי שיגיע

שאל ממני ואתנה, וזה הסוד של משיח, זה משהו שמשח ילמד את עם ישראל אחרי מלחמת גוג ומגוג, בני אתה, אתה עדיין הבן שלי, ואני היום ילדתיך, אתה כקטן שנולד, הוא אומר שזה כל כך קשה לו, אמרתי לו שפעם ביום שיתוודה שוב על הכל, אבל במשך היום הוא צריך לדעת שהקב"ה קיבל אותו, אנחנו חייבים להאמין בדברי רבינו שאמר אם אתה מאמין שיכולים לקלקל תאמין שיכולים לתקן, לא תירא מהם זכור תזכור את אשר עשה ד' לפרעה ולכל מצרים, יהודים יצאו מהטומאה הנוראה והגיעו עד למתן תורה, פסוקים כל כך יפים שהקב"ה מנחם אותנו

רחמו וחייבתו עליכם

אחרי זה הפסוק אומר ועתה ישראל מה ד' אלוהיך שואל מעמך כי אם ליראה, ויש דברים כאלו מתוקים ברש"י שכותב, ועתה ישראל, אף על פי שעשיתם מה שעשיתם, עודנו רחמיו וחייבתו עליכם, ומכל מה שחטאתם אני שואל ממכם כי אם ליראה, תתחיל עכשיו לירא את השם, אני מתבייש להגיד אני תמיד ידעתי שמתפללים שחרית מנחה מעריב וזה חלק מהחיים, אבל כשהגעתי למוהרא"ש ראיתי איך הוא מדבר מזה עם כל הנשמה, בכל שיעור ושיעור, בכל המכתבים, יש מכתבים שנכתבו לאנשים פרטיים, ויש מכתבי יומי שנכתבו לכל אנשי שלומינו, עכשיו מדפיסים את כל המכתבים האלו, ובכל מכתב שהיה מכתב יומי לכולם, הוא הזכיר את זה שוב ושוב, להתפלל שחרית מנחה ומעריב במנין וללמוד דף גמרא, אנחנו חייבים לקבל על עצמינו לפני

תניח תפילין כל יום, תהיה שמח עם הציצית שלך, לא משנה איזה ציצית אתה לבוש, תלבש אותם ותשמח איתם, תהיה שמח בזה שאתה יהודי, כשתהיה שמח לא תחפש מקום לעשות עבירות, וכמה צריכים להיות שמח שנשואים, וזה באמת רחמנות גדולה על הבחורים, כל אחד צריך לעסוק בשידוכים, אני לא יודע אם אני עושה מספיק, אבל כל יום אני עוסק בזה, אולי אני יכול לעשות יותר, אבל מהבוקר עד הלילה אני חושב על שידוכים, אף אחד לא יודע מה עובר על הבחורים, הם רוצים להיות יראי השם, הם רוצים להיות אנשים פשוטים.

לחיות בקדושה – כפי ההלכות

ומי שכבר נשוי, שיהיה בשמחה, ולא יקשיב לכל מה שלימדו אותו בחומרות ופרישות באיצטלותא דרבנן, אם משהו מדבר בקול צרוד זה עוד לא אומר שהוא יודע מה הוא אומר, דביקות בשם זה לא אומר שצריך לעשות עניינים לבנות ולשבת בחיבוק ידים, רבינו מלמד אותנו איך באמת לחיות חיי קדושה בבית, כי קדושה הכוונה היא לקיים את דברי התורה וההלכות, וחס ושלום להוסיף דברים נוספים, זה מפיל את האדם לגמרי, ומי שלא הבין טוב שילך לבדוק ולשאול, כי זה לא דברים שאפשר לדבר בכללי, כפי שרבינו אומר שהצדיק בודק אם הוא רמאי לפני שמחזיר את האבידה, מוהרא"ש גם היה עושה ככה, הוא לא היה מיד מחזיר את האבידה עד שבדק כמה פעמים, ד' יעזור שנזכה ללכת בכל העצות האלו, להיות בשמחה, לא תירא מהם.

אליו בכל השנה ובפרט בראש השנה, ויגיד שם תיקון הכללי, הוא יתקן אותו ויוציא אותו משאול תחתית, ורבינו מוסיף 'טוב מאוד לטבול במקווה', זה הלשון של רבינו אני לא מוסיף על זה, אנשים שואלים את מוהרא"ש בשו"ת ברסלב, אני מפונק ולא יכול ללכת למקווה באומאן, הוא עונה להם שיבואו לאומאן ויגידו את עשרת מזמורי התהלים, המקווה היא לא חלק מהתנאי של התיקון של רבינו, אין ספק שמי שיכול ללכת שילך, או לכל הפחות יקח ט' קבין, אני לא מדבר ביו"ט עצמו כי אז כל אחד יבדוק עם הרב שלו אם מותר לו להתרחץ ביו"ט, וב"ה אפשר דרא ויש היום הרבה מקוואות יפות באומאן, וזכיתי וראיתי בעיני המון אנשים באומאן עם כתובת קעקע שהגיעו לרבינו ועשו תשובה, לובשים קפטן לבן ומדברים לרבינו, ולא התביישתי ללכת איתם באותו מקווה, משהו שאל אותי איך אני יושב איתם בתפילה, אמרתי לו שזה לא יהיה אחרת כשמשיח יבוא, הרי לא יכניסו שם רק את היהודים מהשכונה שלך, משיח יקבץ את כל עם ישראל, אנחנו פוסקים כהרמב"ם שאף אחרי ביאת המשיח, עולם כמנהגו נוהג, יבנו את הבית המקדש, ונטבול שם בהר הבית עם כל הנידחים, ובאו האובדים בארץ אשור והנידחים בארץ מצרים, אני כבר התכוונתי לטבילה שיהיה אצל משיח, ולכן טבלתי באומאן יחד עם כולם.

לעשות שידוכים

אנחנו נתקן את הכל אצל רבינו, ונמשיך הלאה בעבודת השם, ועתה ישראל, תבוא לבית כנסת ותתפלל,

הקליפה, ככה מוהרא"ש הבין בדברי רבינו, שיש כח בדברי הגמרא לשרוף את כל הקליפות, כשבן אדם מגיע הבית וצועק על אשתו זה קליפות, כי מה היא אשמה שהיה לך יום קשה ואין לך מצב רוח, למה זה צריך ליפול עליה, בגלל שהיא בדיוק עמדה לידך, זה הכל קליפות המשגעים את האדם, כמו הסיפורים של פעם שתפסו אנשים לתוך הקליפות, זה מה שקורה איתנו, אפשר להיות בתוך הבית ולהיות תפוס בקליפות, וכי זה דבר נורמלי לצעוק בגלל אוכל, מישהו צועק שביום שלישי השטריימל עוד על השולחן, איך זה באמת על השולחן, מה אתה רוצה ממנה, תעזור לה ותכבד אותה, וכשתקח דף גמרא תדע איך להסתדר עם זה.

דבר ראשון עצם זה שהגיעו לשיעור ורוצים להתחזק זה כבר דבר גדול, ואחרי זה שהקשיבו לשיעור ולא נרדמו זה שוב דבר גדול, וכעת צריך ללכת ולבקש על זה מהקב"ה שנוכל לקחת גמרא ומשניות וללמוד ולקיים את הדברים.

לסיים את העבודה מוקדם

אתם חייבים לדעת בדיוק מתי אתם מסיימים את העבודה, לא מסיימים את העבודה כשהעיניים נעצמות, ולא עובדים עוד שעה כי אפשר לעשות עוד כסף, כמו שכל אחד מבין שהוא לא יגיע הביתה ב-4 בבוקר כי הוא חייב לישון ולאכול, הוא חייב לדעת שהוא צריך להגיע מספיק מוקדם, להיות עם אשתו והילדים, ואל תגידו שעכשיו לתקופה נעבוד קצת קשה כדי לשלם מה שצריך ואחרי זה נגיע מוקדם, כי אף פעם זה לא יגמר, תשאלו את

הרבי שלי אמר שזה כן נחשב ללימוד

תיקחו כל יום פרק משניות, תכניסו קודם את המשניות לרכב, אולי יגיע רגע ותיזכרו מהקב"ה ותפתחו ותגידו פרק משניות, ואף אם מישהו אמר לך שזה לא נחשב ללימוד התורה, הרי רבינו אומר בשיחות הר"ן שזה כן נחשב ללימוד, ועכשיו אגיד משהו ללצים, כנראה שבין כה לא יעזור מה שאני אגיד, אבל אגיד להם, מוהרא"ש סיפר שר' לוי יצחק אמר לבחור, לך ותשב בבית המדרש, ותתחיל לגרוס גמרא דף אחרי דף, ואם מישהו יגיד לך שזה לא נחשב ללימוד, תגיד לו שהרבי שלך הרבי מברסלב אמר שזה כן נחשב ללימוד, אצלינו בהיכל הקודש לא צריכים חיזוק ומאמרים, אנחנו מקבלים כל מילה של מוהרא"ש, אבל הליצים האלו שכעת צועקים: ר' לוי יצחק, ר' לוי יצחק, הם צריכים לשמוע את זה, ורק עכשיו הם נזכרו שיש ר' לוי יצחק, כי כשהיה חי הוא סבל מהם, המחוצפים האלו זרקו עליו מגבות, הוא נתן שם שיעור וצחקו לו בפרצוף, הוא דפק על השולחן וצעק מה זה שבבית מדרש של רבינו אי אפשר לדבר מדברי רבינו, וצעקו עליו מי שמך לאיש וכו'.

הגמרא מכניעה את הקליפות

תקחו משניות ותקחו דף גמרא ותתחילו לגרוס, הולכים לסיים עכשיו גיטין, אולי זה הזמן להצטרף למסכת קידושין, זה לוקח כמה דקות, מוהרא"ש הוציא דבר חכמה מדברי רבינו בסי' רי"ד, רבינו כותב שתלמו"ד בגימטריא ת"פ, כשם לילי"ת, הקליפה שמפיל את האדם לפגם הברית, וכותב רבינו שיש כח בתלמוד להכניע את

ותראו דבר מעניין שבכל יום שישי לפני הדלקת הנרות עובר על האדם דברים המכעיסים אותו והוא בעצמו לא יודע למה הוא כועס, בכל ערב שבת אנשים חושבים שלא יהיה להם מה לאכול בשבת, ולכן צריך לבקש מהקב"ה שנוכל להיות בשמחה בשבת, ושנוכל ללמוד גמרא שישרוף את הקליפות האלו, וזה מתנה גדולה שאנחנו זוכים לדבר דיבורים כאלו, אף אחד לא יכול להיות בטוח שאנחנו הולכים להישאר אצל רבינו לתמיד, צריך הרבה להתפלל על זה, כל אחד יעשה לעצמו כל יום חשבון מה הוא קיבל כאן ומה מקבל כאן ויתפלל על זה, ד' יעזור שנוכל לציית לרבינו ואז יהיה לנו מאוד טוב.

הבוס שלכם מתי מסתיים העבודה, ותלכו הביתה, תקשיבו לילדים תעזרו בבית שילכו לישון, תלכו לבית מדרש ותקחו משניות ותתפללו מנחה מעריב, הדברים האלו שאדם דש בעקביו.

כעס בשבת

בזוהר הקדוש כתוב, על הפסוק לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת, שאם יהודי לא מדליק אש בשבת אומר הקב"ה אני יכבה לו את האש הגיהנום, והוא לא יגיע לגיהנום, וממשיך הזוה"ק שאין הכוונה רק לאש גשמי, אלא גם לאש שבתוך נפש האדם, דהיינו הכעס, מי שנזהר לא לכעוס ולא להיות בתבערת אש בשבת, יזכה לא להיות בגיהנום.

דברים שנאמרו אחרי לימוד הדף גמרא

ברוך השם מיר האבן זוכה געווען צו לערנען א דף גמרא

ולמה ראש הישיבה אומר שצריך להחמיר ולאכול רק מההכשרים הכי טובים?

- ת. שאלה זו בדיוק שואלים את מוהרא"ש באשר בנחל, למה מוהרא"ש אומר להשגיח מאוד בהכשר שאוכלים, ולאכול רק משחיטה שהשוחטים הולכים למקווה וכו', הרי רבינו אמר שלא לעשות חומרות יתירות, מוהרא"ש עונה לו תשובה מעניינת, שיש שיחה מרבינו [חיי מוהר"ן סי' שמ"ג] שלרבינו היה חשק להוציא הלכות פסוקות על השולחן ערוך ולבאר כל דין ודין בהלכה פסוקה ולהציג מקור הדין, אבל עכשיו שיצא הספר ליקוטי מוהר"ן לאור עולם, אין שום ענין בספר שרצה להוציא על ההלכה. ושאל מוהרא"ש שלכאורה מה הקשר ביניהם, ליקוטי מוהר"ן מקרב אותי להקב"ה, ומה רע אם היה ספר יפה על הלכה מרבינו, היה אפשר לקבל חיות מזה בהלכה, ומתוך מוהרא"ש, שכשיהודי לומד הרבה ליקוטי מוהר"ן הוא מקבל ראש מזוכך ונקי, ויש לו חוש המדמה זכה וברורה, ואז הוא יודע טוב מתי להשתמש בדברי רבינו שאמר לא להחמיר חומרות יתירות.

- כי כשמגיע הדבר לענייני אכילה, צריך מאוד להקפיד על שוחט ירא שמים, שהולך למקווה, ושאצלו בבית לא הולכים עם שיער, וגם כשזה נוגע למקווה טהרה, יש

עבודה זרה דף מג.

- אנחנו שוב רואים כמה בני ישראל הם עם קדוש, ביום יום יהודי חושב לעצמו, מי אני ומה אני, אבל כשלומדים מסכת עבודה זרה, ורואים עד כמה הגויים עובדים את העצים והאבנים, ואילו אנחנו מאמינים בהקב"ה, רואים כמה היהודים הם עם קדוש וטוב, גם כשהיצר מגיע לאדם ואומר לו, אתה כבר אבוד, שום דבר לא יצא ממך, לא מתפעלים מדבריו, כי היהודי אומר לעצמו, אני מאמין בהקב"ה, אני מאמין שהקב"ה ברא את העולם, ואני מאמין שהקב"ה מנהל את העולם, אני מאמין ביי"ג אני מאמין, ויהודי מקבל מזה חיות.

- וגם אפשר על ידי זה להמליץ טוב על בני ישראל, ולומר להקב"ה, רבש"ע עם ישראל הם עם קדוש, הם אנשים מאוד טובים, הם מאמינים בך, וגם אם פלוני צעק ואלמוני הרביץ, בעיקרון הם אנשים מאוד מאוד טובים, יש להם אמונה בך, הם צועקים 'שמע ישראל ד' אלוקינו ד' אחד', הם קדושים מאוד.

עבודה זרה דף מד.

- הדף גמרא צריך להיות כל החיות של היום שלנו, שזכינו להתחיל את היום עם גמרא, יש שאלות לשואל, מה השואל רוצה לשאול?

ש. בחור ביקש ממני לשאול, הרי רבינו לא אחז מחומרות יתירות,

- ת. אל תפחד לסמוך על אבא שלך, יש לך אבא ירא השם, ותאכל את מה שהוא אוכל.

ש. יש אנשים אומרים שהם מדברים הרבה בהתבודדות, אבל דווקא כשיש להם איזה משהו שעובר עליהם ויש להם לחץ מסויים, הם לא יכולים לדבר כלום מרוב לחץ?

- ת. אני לא חושב שזה נכון, בן אדם שמדבר הרבה עם ד' מסוגל לדבר תמיד, ובעיקר כשמהו מלחץ אותו, אנשים לא מסוגלים לדבר עם ד', כי הם רחוקים מהקב"ה, כי לא שומרים על העניינים, ולא שומרים על המוח, ואז האמונה נחלשת וקשה לדבר, ובן אדם שיש לו לחץ ועובר עליו מה שעובר, חייב להתבודד על כך, חייבים לעשות קביעות להתבודדות, הטעם שלא מדברים עם ד' לא קשור ללחץ, זה קשור לאמונה שנחלשה, וכשרואים שלא מסוגלים להתבודד ולדבר עם ד', עושים תפילה על זה, רבש"ע תעזור לי שאוכל לדבר איתך.

עבודה זרה דף מה.

- ברוך השם שאנחנו זוכים ללמוד גמרא ורואים שצריך לעשות ליצנות מעבודה זרה, כפי שהגמרא תיארה היום איך לקרוא לעבודה זרה בשמות כאלו שמיועדים לצחוק עליהם, וצריך לדעת שעבודה זרה זה לאו דווקא העבודה זרה ממש, אלא כל דבר שהאדם עושה ממנו מציאות ושוכח שהקב"ה מנהל את העולם, זה עבודה זרה, אם אתה ניגש לאדם לדבר איתו, ואתה לא שומע ממנו שהוא מזכיר שם השם, תדע שהוא נמצא בצד של העבודה זרה.

- רבינו מביא מהבעל שם טוב הק' זי"ע [ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ס"ב] על הפסוק 'וסרתם ועבדתם

להחמיר על מקווה, כדעת התשב"ץ להכניס במקווה את כל החומרות, וצריך להיזהר מאוד בענייני אכילה כדי שלא יבואו לידי אכילות אסורות.

- אני לא רוצה לדבר ח"ו נגד הכשרים, ואני לא חושד שהם מאכילים נבילות וטריפות, אבל יראי השם אוכלים רק הכשרים מהודרים ביותר, ואף שלכולנו יש תורה אחת, ואין ב' תורות, מכל מקום ההכשרים הגדולים שמאכילים מאות אלפי יהודים, הם נוקטים את מה שנפסק גם בדיעבד, כי בשולחן ערוך יש דין שנפסק כך וכך, ואז אומר המחבר שבדיעבד אפשר גם כך, והרי אנו מחוייבים להקשיב לדברי המחבר שאומר מה מוטל עלינו לעשות לכתחילה, וההכשרים הגדולים חייבים להקל כי מתוך רבבות האנשים שאוכלים את ההכשר שלהם יש אנשים שאצלם זה בדיעבד, ואם לא היו אוכלים את הכשר הם היו נכשלים בלאכול איסור ממש, ולכן יראי השם לא אוכלים רק מהכשרים שמקפידים כפי מה שפוסקים לכתחילה, ולא מתירים חלב עכו"ם ושאר דברים שמתירים בדיעבד.

- היה פעם מכתב על זה בעצתו אמונה, האם המגידי שיעור לא זוכרים את זה? מגיד שיעור חייב להיות בקיא בעצתו אמונה, כי אם בחור שואל אותו, הוא ידע לענות לו, נראה לי שיש רק אחד שזוכר כל מכתב בעצתו אמונה, ר' יואל מנהל מכון עצתו אמונה, הוא מכניס כל מכתב לראש, אני רואה שלא זוכרים את המכתב הזה, וזה חיוזק גדול בשבילי, כי אני תמיד חושב מה אני כבר יכול לכתוב, הרי כבר כתבתי הכל, עכשיו יש לי כבר מה לכתוב מחר במכתב יומי, אכתוב על כשרות וחומרות.

ש. איך נדע איזה הכשר לאכול?

שם, נתנו את השם רחל, עכשיו זמן תיקון חצות, תיקון רחל, וכן היה כאן ברית ונתנו את השם 'מנחם', מנחם אב, אני אומר לכם שעוד יבוא יום ולא יוכלו להגיד תחנון כל השנה, כי יהיה כל יום ברית, וכשיש ברית מילה בבית המדרש לא אומרים תחנון בכל המניינים, וכך תוכלו להתפלל יותר לאט...

עבודה זרה דף מז.

• אני רואה כאן בחור בר מצוה, שעכשיו נהיה בן שלש עשרה, אני רוצה להגיד לך מה שמוהרא"ש כותב ב'אשר בנחל', שרק אם פותחים כל יום גמרא אפשר להיות ירא שמים, ורק אם לומדים כל יום גמרא מקבלים כוחות להתמודד עם הנסיונות העצומים, ורק אם גורסים כל יום גמרא אפשר לדעת שאף אם נפלו אפשר לקום ולחזור מחדש אל ד', כי התורה מושכת את האדם אל השי"ת.

• אני זוכר שאני ישבתי בבר מצוה שלי כמו שאתה יושב עכשיו, והלב שלי בער אל ד', והחלטתי כמוך שאני הולך להיות ירא שמים, אבל לא ידעתי מהעצה של דרך הלימוד, והתחלתי ללמוד והיה לי כל כך קשה, כי לא ידעתי שאם מבינים זה מאוד טוב, ואם לא מבינים זה גם מאוד טוב, ואם לא שוכחים זה מאוד טוב, ואם שכחו זה גם מאוד טוב, העיקר ללמוד, ולכן אחרי חודשיים מהבר מצוה, עזבתי את כל הקבלות הטובות, לא הלכתי ח"ו לעשות דברים רעים, אבל ידעתי שזה לא בשבילי.

• חבל שלא היה לי ראש ישיבה שיגיד לי, אל תיכנס למיטה לישון בלילה לפני שלקחת גמרא וגרסת דף גמרא, לא היה לי מי שיגיד לי תכנים בכיס

אלוהים אחרים', אם 'וסרתם', היהודי סר מהקב"ה ושוכח מהקב"ה, מיד יש בזה בחינה של ועבדתם אלוהים אחרים, בחינה של עבודה זרה. וכך זה גם כשמדברים מכסף של אדם או מכבוד של אדם, זה בחינת עבודה זרה.

ש. העצים שמניחים היום בכריסמס יש לזה דין אשירה? והאם מותר לקחת את כל הקישוטים של החגאות לסוכה?

• ת. אני לא חושב שהעצים האלו נחשבים לאשירה, אף אחד לא משתחוה לזה, צריך לשאול את הרבנים על זה, יש כאלו שאומרים שאסור להשתמש בכל הקישוטים האלו לסוכה, אבל רוב הפוסקים מתירים וכך נוהגים רבים וטובים, כי החברות שעושות את כל המנורות האלו והקישוטים לא מתכוונים לעבודה זרה, הרוב נעשים על ידי חברות מסין שבכלל לא מאמינים בנצרות, הם עושים את זה כדי למכור לכל מי שרוצה לקנות, לא איכפת להם מה עושים עם זה, רבינו מדבר על סין בחיי מוהר"ן [סי' קפ"א] ששם במדינת חינא כופרים לגמרי ואומרים לית דין ולית דיין,

• אבא שלי אף פעם לא הרשה לשים את זה בסוכה, הנחנו בסוכה רק דברים בתיים, תשעים ואחד תפוחים, ואתרוגים, ואגסים, אמא שלי עם האחיות עשו דברים מאוד מאוד יפים בסוכה מהפירות האלו, וכשראיתי בסוכות של השכנים שיש להם מנורות וכדומה אמר לי אבא שלי שאנחנו לא משתמשים עם זה, ואני גדלתי ככה ולכן גם אני לא משתמש עם זה, אבל אני לא בטוח שיש בזה בעיה בהלכה.

• ב"ה יש כאן שמחות, היה כאן נתינת

פחות משעה, אתה עדיין נשאר עם עשרים ושלוש שעות ורבע, זה המון זמן ולא יודעים מה לעשות.

• ואתה תראה דבר מעניין, שיום שאתה לומד תראה שיש לך הרבה זמן, ואם אתה לא לומד, אתה לא מבין איך היום עובר כל כך מהר ולא הספיק לעשות כלום, אברכי הכולל אומרים לי שהם לא מספיקים לעשות כלום בבין הזמנים, הם מתחננים להתחיל כולל כמה שיותר מהר, כי בבין הזמנים הם לא מספיקים את השיעורים כסדרן, ואילו בימים שיש כולל והם לומדים שם שולחן ערוך מעשר בבוקר עד שש אחה"צ, הוא מצא זמן לפני זה ואחרי זה לשיעורין כסדרן, כי היום שלו מסודר, הוא מתחיל עם ח"י פרקים משניות ושבע דפי גמרא, אבל כשאין כולל מסתובבים מימין לשמאל ולא מספיקים כלום.

• ועכשיו תקבל על עצמך נקיות, כי נהיית גדול והתחלת להניח תפילין, ואתה חייב גוף נקי, כשאתה הולך לבית הכסא אתה צריך לקחת כוס מים או מגבונים לחים, אי אפשר להיות נקי עם טישו, טישו טוב לילדים שלא מניחים תפילין, אם יש רק טישו, לכאורה אסור להניח תפילין כי הגוף אינו נקי, יהודי חייב להיות נקי בגוף ובנשמה, הולכים למקווה כל יום, ומתקלחים כל יום.

• בבית כנסת ליד הבית שלי, הגוי מנקה שם, והוא שאל אותי אם יש ליהודים מנהג לשתות בשירותים, כי יש שם כוסות מים, לגוי אני לא מסביר כלום, אין לי כלום מזה, יש אנשים שאם גוי עוצר אותם ושואל אותם משהו ביהדות, הם מסבירים להם, ובטוחים שעכשיו הולכים לשווק את היהדות וכו', עדיף בזמן הזה ללכת הביתה ולדבר עם האשה והילדים, אני אומר

כך קטן של משניות, וכשכולם הולכים וחוזרים ומדברים שטויות אפשר להוציא את המשניות ולגרוס, ואפשר להיות צדיק גדול מאוד על ידי התורה הקדושה.

• אל תתווכח עם אף אחד, הרי אתה לא לומד בברסלב, ואנשים יבואו אליך ויגידו לך שזה כן נחשב ללימוד או לא נחשב, אל תתווכח, תחפש לעצמך בית כנסת שקט ליד הבית שלך, ותפתח משניות ותגרוס, או אפילו בבית, כשאתה מגיע הביתה בערב, תאכל משהו, ותשחק משהו, ותגרוס משניות, מותר לשחק וצריך לשחק, גם אני משחק לגו עם הילדים שלי... אני שוכב על הרצפה ובונה עם הקליקס עם הילדים, זו לא בושה, אבל העיקר מה עושים אחרי המשחק, פותחים את המשניות וגורסים, אני רואה שמנסים להבין כאן האם אני רק אומר שאני משחק או שאני באמת משחק, זה לא נפק"מ בכלל, אתם יכולים לשאול את הילדים שלי שיספרו לך את הסודות מהבית, אבל העיקר הוא מה שעושים אחרי זה.

• אתה צריך לקבוע לעצמך יעד, למשל כל יום פרק אחד של משניות, אי אפשר להגיד אני לומד כל יום כמה שהולך, צריך לקבוע מטרה, ואחרי זה אפשר להוסיף עוד, אבל חייב שיהיה מינימום, אחד קובע ח"י פרקים ביום, ואחד קובע פחות, אם אתה כבר לומד כעת פרק אחד ליום, אז כעת לכבוד הבר מצוה תעלה את היעד לכל הפחות לב' פרקים ביום, כמו שבמשחקים אתה עולה את הרמה, למשל במשחק הטטריס אתה משחק ברמה מסויימת, עכשיו שנהיית בר מצוה אתה כבר עולה ברמה, וזה מתחיל לרדת יותר מהר, כך זה גם במשניות, תעלה את הרמה שלך, הכי טוב שתעלה את זה לח"י פרקים, זה לא לוקח הרבה זמן, זה

שנכנסו לכאן משיבות אחרות כדי לשאול אותי למה אני אומר לגרוס גמרא, הרי הם מבינים גמרא ואוהבים ללמוד, ואני תמיד עונה להם, אל תפסיקו שום דבר ממה שאתם לומדים עד היום, תמשיכו עם השיעורים שלכם, רק תוסיפו עוד כמה פרקים משניות ביום בגירסא וכמה דפי גמרא בגירסא, כי יש אנשים שיש להם איזה דמיון במוח שבצעם הם לומדים גמרא בהבנה ויש להם חברותא, ואז שואלים אותם, האם היום למדת, הוא עונה שהיום לא יצא לו, ואתמול, אתמול גם היה עסוק, אבל בעיקרון הוא לומד כל יום, והוא לא צוחק, הוא באמת משוכנע שיש לו חברותא.

- אני מחפש כאן שדכן לחברותא, שאברך יעבור בין האברכים לראות מי רוצה ללמוד עם מי, אבל בו זמנית לא להפסיק לרגע מגירסת המשניות, כי אם יעברו כמה ימים ולא תוכל ללמוד עם החברותא, לכל הפחות תישאר מקושר ומחובר עם המשניות.
- המזג אור כעת זה סיפור של תפילה, כי אני מאוד ביקשתי מהקב"ה שאני כבר לא יכול לסבול את המזג אור החם, היה כאן חום נוראי, וב"ה כעת הגיע מזג אור טוב, במזג אור כזה שכבר לא מזיעים יכולים לקיים כפשוטו את ההלכה לא להתקלח בתשעת הימים.

ש. רבינו אומר שכשמישיח יבוא, הכסף יהיה כמו צואה, אבל ראש הישיבה אומר תמיד בשם רבינו שהוא מאוד הקפיד כשמישהו איבד כסף, האם יש לכסף חשיבות או שזה כמו צואה?

- ת. רבינו הזהיר שלא להתנהג בהפקרות ולא לזרוק כסף, אבל לא עושים מזה עסק ואין לזה חשיבות,

לו תודה לך' והולך הלאה, מוהרא"ש הכניס בי שנאה לגויים, לפני זה לא קלטתי שזה בעיה לדבר עם גויים, אבל מוהרא"ש היה מדבר בשיעורים כמה הגויים ציערו את ההורים שלנו ומה הם רוצים לעשות לנו, ומזה קיבלתי שנאה לגויים.

ש. האם לא כדאי ללמוד באופן של הבנה לחדד את השכל, או שצריך דווקא ללמוד בגירסא?

- ת. אני לא חושב שזה 'או או', אני חושב שזה 'גם וגם', כי כשאני מנסה לשכנע אתכם לגרוס גמרא, זה לא על חשבון הלימוד שלכם, זה על חשבון הביוליים והביטול זמן שלכם, ואז אני משכנע אתכם שזה נקרא ללמוד ואתם מתחילים לגרוס, ועכשיו כשאתם כבר גורסים ואתם רוצים ללמוד עם הבנה ולחדד את השכל, זה מצויין, אבל שזה לא יהיה על חשבון הגירסא, אל תפסיקו לגרוס, אלא תוסיפו עוד שיעור, כי אם תפסיקו לגרוס בסוף תשארו בלי כלום, ומי שרוצה רק להבין, בסוף אין לו כלום ביד, לא בהבנה ולא בגירסא.
- אנשים יש להם טענות למה אני לוקח את האנשים מהלימוד בהבנה, והאמת היא שאני לא לוקח כלום מאף אחד, אני רק מבקש מהאנשים שיקבעו שיעור בגירסת משניות, וזה טוב גם לאברך כולל שלומד מהבוקר עד הלילה, וגם לבעל הבית שעובד קשה לפרנסתו כל היום, וגם לבחור ישיבה, ואחרי זה תקחו חברותא ותלמדו עם הבנה, זה שני דברים נפרדים, ושום דבר לא הולך על החשבון, אדרבה ואדרבה תקבע לעצמך חברותא בכל בוקר, ותלמד גמרא עם הראשונים, זה דבר מבורך מאוד.
- היו לי עשרות סיפורים עם בחורים

ושוב, הרופא אמר כך והיה כך וכו', אני בחיים לא שאלתי מה הסיפור, אם הוא רוצה לספר אני שומע ואם הוא בוכה אני בוכה איתו, כשהולכים לנחם נמצאים איתו.

- כשראיתי על אחד האבלים שהוא לא מצליח להירגע והוא בכה ללא הרף, ניסיתי כל הזמן לקחת אותו מהסיפור, ישבתי איתו שתיים לדבר איתו על נושאים אחרים, על העיר שהוא גר ועל החשמל שם ועל הנחשים, שתיים שהוא שכח מהצרה שלו, אחרי זה חשבתי שחז"ל כן רצו שידבר מהאבילות, אבל ראיתי שזה כל כך קשה לו, לכן לקחתי אותו לדברים אחרים.

- הייתי לנחם לאחרונה אצל אחד מבני ליטא, והם אוהבים לעשות סוגיא מכל דבר, ויצא לנו לדבר על זה שאני עוסק בשידוכים, ואמרתי להם שיש לי שאלה, מה אני עושה שאני מציע שידוכים, הבחור והבחורה רוצים להתארס, וההורים לא רוצים מכל מיני סיבות, אם זה לא מספיק מתאים להם או כי יש ילד מבוגר לפנייהם, או בגלל כסף או כל סיבה אחרת שלא משנה מה, וההורים נפגעים מהשידוך הזה, הרי אני רוצה לעשות רק טוב, אני לא רוצה לפגוע באף אחד, מה אני עושה כאן, אני לא רוצה שאנשים יצאו פגועים על ידי, אני רוצה רק לעזור לילדים, והסוף הוא שיש לכולם נחת, וכולם מגיעים אחרי שנים להודות, אבל בשעת מעשה אנשים מאוד פגועים, נשארנו בצריך עיון, אין באמת תירוץ על זה, אני כל יום מתפלל על כל בהתבודדות, אני לא רוצה להכאיב אנשים, אני רוצה לעשות רק טוב.

אנסה לתת לך משל קצת לא כל כך עדין, למשל כשאתה בונה בית, אתה בוודאי בונה שם בית הכסא, אי אפשר לבנות בית בלי בית הכסא, אבל האם אתה חושב על זה כל היום, וכשמגיעים אורחים אתה סוגר את הבית כסא, כך יהיה כשמשיח יבוא, יצטרכו את הכסף כי יצטרכו לקנות דברים, אבל זה כמו שירותים שצריך אבל לא חושבים על זה, וסוגרים את הדלת וזהו.

- תדע שכולנו נתפסנו בתאוות ממון באיזה שהוא צורה, כי אתה לא תדבר הרבה עם כל אברך בבית מדרש, אבל אם יבוא איש עסקים אתה תדבר איתו יותר, כי אתה חושב שאולי יצא מזה משהו לעסק שלך, אולי תרוויח מזה משהו.

- הלכתי לנחם אבלים, וצריך מאוד להיזהר כשהולכים לנחם, כי לפעמים אפשר להיות שוטה גדול בניחוחם אבלים, אנשים שמגיעים לחזק את האבל עושים טעות גדולה וטפשות גדולה, כשהולכים לנחם יושבים ושותקים, אם הוא בוכה תבכה איתו, אם הוא גונח תגנח איתו, אל תגיד לו בימים אלו שידע שהכל משמים, אם האבל בעצמו אומר את זה, זה מצויין, אבל אתה אל תחזק אותו.

- וכשישבתי לנחם אני רואה אנשים נכנסים ומתחילים לשאול מה היה, אני לא יודע אם זה רשעות או טפשות, אלפי אנשים שואלים אותה שאלה, אני אמרתי לאבל בא נספור כמה פעמים אתה הולך לספר מה היה, עשרות פעמים הוא סיפר כשאני הייתי שם, אני ישבתי כמה שעות אצלו כי הוא מבני המשפחה שלי, והוא מתחיל את הסיפור שוב

שו"ת אחרי שיעור ליל שישי פרישת דברים תשפ"ה

ההורים שלך, אלא אף כשיש סכסוך בינך להורים שלך, הם לא צריכים לדעת מזה, יושב כאן אברך בבית מדרש שאבא שלו לא מדבר איתו, כי הוא חטא בעבירה נוראה שהוא נוסע לאומאן לראש השנה, ואמרת לו שהילדים שלו לא אמורים לדעת מזה, מדברים בבית יפה מסבא וסבתא, וכשהולכים לשמחות צריך לשלוח את הילדים לסבא ולסבתא, וכשהילדים מתבגרים הם בין כה קולטים מה שקולטים, צריך מאוד מאוד להיזהר במצוות כיבוד אב ואם, הדבר הכי יפה לילדים שמראים להם איך מכבדים את הסבא והסבא.

ש. אברך שואל האם יש ענין להתגבר על תאוות אכילה, הוא לא מדבר על סיגופים, אלא לא לאכול כל מה שהעין רואה, כי הוא לא שומע שמדברים מזה בהיכל הקודש ולא שמע שרבינו מדבר מזה?

ת. אל תגיד שאצל רבינו לא מדברים מתאוות אכילה, רבינו מדבר מתאוות אכילה, גם בספר המידות וגם בליקוטי מוהר"ן, וגם בחיי מוהר"ן, בספר המידות אומר רבינו דבר מאוד חשוב, איך מגיע לאדם שהוא יאהב ילד אחד יותר משאר ילדיו, זה מגיע מתאוות אכילה [ערך אכילה אות י"ב] על ידי תאוות אכילה הוא אוהב בן אחד משאר בניו, אני לא חלמתי אי פעם שאצטרך לדבר מהנושא, אבל יש לי מוסד ואני מדבר עם הורים, ואני שומע לפעמים מאחד ההורים שאומר לי 'אני שונא את הילד הזה', ואני שואל האם להוציא את הילד

ש. אברך שואל מה קורה כשיש מריבה בין ההורים שלו כבר הרבה שנים, אבל האברך מאוד נזהר שהילדים שלו לא יראו ולא ירגישו, אבל פעם אחד הוא היה עם הילדים שלו ברכב, ואמא שלו התקשרה והטלפון היה ברמקול והילדים שמעו, מה צריך לספר לילדים?

• ת. לא צריך לספר להם כלום, לא מדברים עם הילדים על מריבה שיש בין ההורים, ואם הם שואלים לא חייבים לענות להם, ואפשר לתרץ לו משהו אחר, ומה שהוא קלט הוא בין כה קלט, ולא צריך לספר להם מה קורה בין סבא לסבתא, מדברים מנושא אחר וזהו, ומה שהוא קלט הוא קלט.

• חס וחלילה לדבר עם הילדים שלך, נגד אבא שלך או נגד אמא שלך, או חס ושלום לזלזל על אבא שלך או על אמא שלך, כי זה חינוך לילדים שלך לדעת איך להתנהג אליך, אם אתה תכבד את ההורים שלך, הילדים שלך יכבדו אותך, אנחנו ככה גדלנו שראינו את ההורים שלנו מכבדים את הוריהם, סבתא שלי היתה בת תשעים והיא הגיעה בקיץ להורים שלי בקאנטרי, והעבירו לה את הכל, היא לא היתה אורחת, היא היתה הבעלת בית, החדר שינה הכי מכובד ויפה היה שלה, והילדים ראו את זה, ועכשיו הם מכבדים את הוריהם, ואם אתה תזלזל בהורים שלך, הילדים שלך יזלזלו בך.

• לא מדברים עם ילדים דיבורים מיותרים, לא רק אם יש סכסוך בין

הרבה, מהעיר לקריה, ומביאים לרכב כזה סוג של אוכל שלא מלכלך, אפשר להביא לבן עם קש, הסוג הזה שלא נוזל החוצה, וחטיף שלא מלכלך, אבל אסור לבעל לשבת מקדימה, ולהשאיר את האשה מאחורה עם הילדים שרבים זה עם זה ורעבים, היא צריכה כל הדרך להשלים בין הילדים, והוא יושב בקדימה ועסוק בעניינים שלו ונותן הוראות לא ללכלך את הרכב. עוד שאלה אחת כי נהיה מאוחר.

ש. מצד אחד אומרים כשרואים שהכל הולך טוב, אומרים הנה השי"ת זימן לך שילך בקלות, כי הקב"ה רצה שתעשה ככה, ומצד שני כשהולך קשה גם אומרים כך, אם זה קשה זה סימן שזה מצד הקדושה, כמו המעשה של הרב והבן יחיד, השאלה היא איך נסתכל על הנסיעה לרבינו לראש השנה, האם הקב"ה רוצה מה שהולך בקלות או מה שלא הולך בקלות?

ת. הבן אדם צריך תמיד להסתכל על מה שכתוב בתורה, כשהאדם רוצה לעשות דבר טוב וקדוש, ובפרט שרוצה להתקרב לצדיק, הוא צריך לעשות את זה, ולא יסתכל אם זה קל או קשה, ובדרך כלל זה יהיה קשה, כפי לשון רבינו בליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ו: כשאיש ישראלי צריך לעשות דבר הצריך לו ליהדותו, בפרט כשצריך לו לעשות דבר גדול הצריך ליהדותו, שכל יהדותו תלוי בזה, כגון לנסוע לצדיק אמיתי, אזי מזמנין לו מניעה.

כשאני מסתכל אחורה על תקופת ההתקרבות שלי, אני לא יודע מאיפה לקחתי את הכוחות לעבור את זה, כשאני נזכר איך היתה הנסיעה הראשונה שלי לראש השנה לאומאן, אני רואה כמה נסים ונפלאות היו

מהבית, הם אומרים לי, כן, תוציא אותי, ואני חושב לעצמי, רבש"ע, הנשמע כזאת, שהורים יחלקו בין הילדים שלהם, ובן אחד יאהבו יותר ובן אחד יאהבו פחות.

אבל צריך לדעת מה זה תאוות אכילה, רבינו אומר שתאוות אכילה הכוונה לחשוב כל הזמן מאכילה, ולהיות עסוק באכילה בהתלהבות, ולאכול בזלילות, כי יש שיחה מרבינו שאמר, מה שייך תאוות, לאכול צריך כי צריך לחיות, לישון צריך כי צריך לישון, להתחתן צריך כי צריך לעשות רצון ד' ולגדל דורות, ומה שייך תאוות, תאוות אכילה זה רק אם חושבים כל היום מאוכל, ועסוקים ראשם ורובם באכילה, ואוכלים כמו גרגרן.

מוהר"ש היה אומר לנו, אתם יכולים לאכול את השור הבר והלייתן, עם דרך ארץ ודביקות, מכניסים לפה בנחת, אני לא יודע איזה בשר הוא סוג טוב, צריך לשאול את האברכים, אבל גם אם אוכלים את הבשר הכי טוב, אפשר לאכול עם דרך ארץ, מוהר"ש היה מספר שראה בחתונות איך שמכניסים מגש בשר בחתונות, ויהודים מבוגרים עם זקנים לבנים נדחפים לתפוס אוכל.

כמובן שהיה אצל רבינו הענין של תאוות אכילה, אבל אין הבדל בסוגי המאכלים, כל עוד שזה כשר, ועושים ברכה לפניו ולאחריה, אפשר לעשות מכל האכילה, דביקות בהקב"ה.

ש. כשהמשפחה נוסעת נסיעה ארוכה, והאמא רוצה לתת אוכל לילדים, אבל האבא חושש שהרכב יתלכלך, מה עושים במצב כזה?

ת. כשנוסעים ברכב והאשה רוצה להאכיל את הילדים, צריכים להאכיל את הילדים ברכב, ואין בזה שאלה, אבל החכם עיניו בראשו, אני גם נוסע

הוא מגיע לשאול על השקעה חדשה שהוא משקיע ועל עוד בית שרוצה לקנות, על מה בדיוק אתה צריך דירות ובתים והשקעות אם אתה לא מסוגל להסתכל על הילדים שלך ועל העתיד הרוחני שלהם, אם באמת אין לאברך כסף ואין לו כלום, זה כבר משהו אחר, אם הוא לא יכול לנסוע לאומאן שינסה להיות הראשון שלא נוסע, ויכול להיות שבשנה הבאה כבר נעשה כאן תלמוד תורה רגיל... אבל זה שיש לו כסף לכל דבר וגונח וצועק רק כשזה מגיע לאומאן, אותו אני לא מבין.

• היה לי שכן שניהל את הבית שלו בהפקרות גדולה, מבחינת כסף, הם כל הזמן קנו הכל ונסעו לכל מקום, כל יום הם נסעו לטיול במקום אחר והגיעו עד ללבנה, אבל כשהגיע יו"ט הוא אמר שזה מאוד יקר לעשות את החג בבית, והוא לא יכול לממן את זה, ולכן הוא נסע לאבא שלו או לחמיו, וכך לא יעלה לו כלום, ואני לא מבין אותו, הרי אני משלם משכנתא לדירה כל השנה רק כדי שיהיה לי דירה לימי החג, אנשים שואלים אותי על הדירה בווייליאמסבורג למה אני לא סוגר את המרפסת לחדר נוסף, אמרתי להם שכל הסיבה שאני מתחזק את הדירה כל השנה זה רק בגלל שיש לי כאן מרפסת לסוכה לימי הסוכות, הרי אין לי מה לחפש שם בדירה הזאת, אבל יש לדירה הזאת מעלה שאין בווייליאמסבורג, כי מאוד קשה בעיר למצוא דירה עם סוכה, ובדירה הזאת יש לי מרפסת גדולה לסוכות, ואם אני סוגר את זה לחדר, אני לא צריך את כל הדירה, חג הסוכות זה החופש שלי זה הבילוי שלי, אני חוגג בסוכה עם הילדים שלי, אני לא מוותר על הסוכה שלי, זה הפסטיבל שלי, כמו קמפינג, אני לא מכיר את כל השמות, זה כמו בקמפינג יושנים על הריצפה

לי, הרי כל חיותי ויהדותי היו תלויים בנסיעה זו, והייתי אז בסכנה גדולה, אני אומר לכם שהייתי באמת בסכנה, והקב"ה עשה לי נס והגעתי לרבינו, ובכל הדרך היו לי מכשולים ועיכובים, וידעתי שהמכשולים האלו לא היו אמורים לעצור אותי להגיע לצדיק, צריך לעבור על כל המניעות.

• אני רוצה להגיד לכם אברכים יקרים, שכל מי שרוצה לנסוע לרבינו שידע שהמניעות מתגברות בכל שנה יותר ויותר, ואם כבר שברת את המניעה של 'אבא שלך', או של 'חמך', אבל המניעה הגדולה של מניעת המוח נהיה יותר קשה משנה לשנה כי הבן אדם מתבגר ויש לו בית עם ילדים ואין לו כח, ועל זה צריך להתגבר ולעבור את כל המניעות, ולהחליט החלטה ברורה וחזקה: אני לא אעזוב את הראש השנה של רבינו.

• זה מעניין שכשקונים בריכת ילדים לא מסתכלים על החשבונות ולא גונחים 'אוי כמה יקר', כי זה משהו לבית, וכשקנו את האקווריום החדש לדגים גם לא נתנו גניחה, אלא קנו את הכי משוכלל, כי זה נכנס לבית וזה טוב, אבל כשמגיע נסיעה לאומאן עם הילדים, מתחילים לגנוח, אוי כמה זה יקר, אותו דבר בהוצאות החג, פתאום מתלוננים שהוצאות החג יקרים מדי, וכל הבילויים והשטויות שקונים הכל טוב, עוד שולחן חיצוני ועוד שולחן פנימי ועוד שולחן ביניים, ועכשיו לשפץ את הדירה כך, ועכשיו יעשו כך, ולא מתלוננים, אבל כשמגיע לאומאן נכנסים שוב ושוב המחשבות, האם כן לקחת את הילדים או לא לקחת את הילדים.

• מישהו אמר לי שהוא רוצה לדעת אם הוא לא יסע עם ילדיו השנה לאומאן איך יסתכלו עליו, ואני ממש לא מבין אותו, הרי כל חמש דקות

וניסע לרבינו, וכשמגיע לשאר
הדברים הנוגעים לחיי היום יום, אם
יש בזה מניעה נוכל להסתדר בלי זה.

- עם המזרונים.
ולכן כשמגיע לענין הנסיעה לרבינו
אנחנו לא מסתכלים על המניעות,
כל מניעה שרק תבוא, נתגבר עליה,

לשמיעת השיעורים

קול ברסלב: 1212-444-9191

– פנימי –

יוצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו

להערות והארות: ushiseb@gmail.com